

Nazwa kwalifikacji: **Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie starszej**
Symbol kwalifikacji: **SPO.02**
Numer zadania: **01**
Wersja arkusza: **SG**

Wypełnia zdający

Numer PESEL zdającego*

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Numer stanowiska

--	--	--

Miejsce na naklejkę z numerem
PESEL i z kodem ośrodka

Czas trwania egzaminu: **120** minut

SPO.02-01-26.01-SG

EGZAMIN ZAWODOWY

Rok 2026

CZĘŚĆ PRAKTYCZNA

**PODSTAWA PROGRAMOWA
2019**

Instrukcja dla zdającego

1. Na pierwszej stronie arkusza egzaminacyjnego wpisz w oznaczonym miejscu swój numer PESEL*, numer stanowiska i naklej naklejkę** z numerem PESEL i z kodem ośrodka.
2. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 6 stron i nie zawiera błędów. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś przez podniesienie ręki przewodniczącemu zespołu nadzorującego.
3. Zapoznaj się z treścią zadania oraz stanowiskiem egzaminacyjnym. Masz na to 10 minut. Czas ten nie jest wliczany do czasu trwania egzaminu.
4. Czas rozpoczęcia i zakończenia pracy zapisze w widocznym miejscu przewodniczący zespołu nadzorującego.
5. Wykonaj samodzielnie zadanie egzaminacyjne. Przestrzegaj zasad bezpieczeństwa i organizacji pracy.
6. Jeżeli w zadaniu egzaminacyjnym występuje polecenie „zgłoś gotowość do oceny przez podniesienie ręki”, to zastosuj się do polecenia i poczekaj na decyzję przewodniczącego zespołu nadzorującego.
7. Po zakończeniu wykonania zadania pozostaw rezultaty jego wykonania oraz arkusz egzaminacyjny na swoim stanowisku lub w miejscu wskazanym przez przewodniczącego zespołu nadzorującego.
8. Po uzyskaniu zgody zespołu nadzorującego możesz opuścić salę/miejsce przeprowadzania egzaminu.

Powodzenia!

* w przypadku braku numeru PESEL – seria i numer paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość

** w przypadku otrzymania naklejki

Zadanie egzaminacyjne

Na podstawie informacji o osobie podopiecznej¹⁾ zawartych w arkuszu egzaminacyjnym oceń poziom samodzielności osoby podopiecznej w zakresie złożonych czynności życia codziennego, według zmodyfikowanej skali Lawtona i zaplanuj działania opiekuna adekwatne do problemów osoby podopiecznej. Do opracowania zadania wykorzystaj formularze zamieszczone w arkuszu egzaminacyjnym.

Na fantomie osoby dorosłej, traktując go jako osobę podopieczną leżącą w łóżku, wykonaj mycie oczu, twarzy, uszu i szyi, a następnie kolejno zmień jej bluzę od piżamy i poszewkę na dużej poduszce. Nie markuj wykonywania czynności. Komunikuj się z osobą podopieczną cicho, by nie przeszkadzać innym zdającym.

Przed rozpoczęciem pracy na indywidualnym stanowisku do wykonywania czynności higienicznych, pielęgnacyjnych i opiekuńczych zgłoś przez podniesienie ręki Przewodniczącemu Zespołu Nadzorującego gotowość do ich wykonania. Po uzyskaniu zgody przystąp do pracy. Czynności wykonaj w czasie nie dłuższym niż 45 minut. Po upływie tego czasu Przewodniczący ZN przerwie Ci wykonywanie zadania słowami „czas minął”, oznaczającymi zakończenie procesu oceny przez Egzaminatora.

Wykorzystaj sprzęt, materiały i środki udostępnione na indywidualnym stanowisku egzaminacyjnym i w magazynie. Postępuj zgodnie z procedurami, uwzględniając zasady ergonomii oraz przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy. Po zakończeniu czynności uporządkuj stanowisko pracy.

Arkusz egzaminacyjny z wypełnioną dokumentacją pozostaw na indywidualnym stanowisku do pisania.

¹⁾ Dane osoby podopiecznej oraz informacje o niej są fikcyjne i zostały przygotowane na potrzeby egzaminu.

Informacje o osobie podopiecznej

78-letni pan Andrzej Klepacki jest wdowcem. Ma orzeczony umiarkowany stopień niepełnosprawności z powodu choroby Parkinsona, zdiagnozowanej kilka lat temu. Ze względu na spowolnienie ruchowe i sztywność mięśni ma problemy z poruszaniem się i zachowaniem równowagi. Podczas przemieszczania się po mieszkaniu, z obawy przed upadkiem, używa balkonika rehabilitacyjnego. Lekarz zlecił systematyczną, codzienną gimnastykę usprawniającą w domu, ale pan Andrzej coraz częściej unika ćwiczeń. Podopieczny, podczas wstawania z łóżka, często odczuwa zawroty głowy i kołatanie serca. Lekarz zlecił panu Andrzejowi regularne mierzenie ciśnienia tętniczego krwi, ale podopieczny nie wykonuje pomiarów systematycznie.

Przepisane leki przygotowuje i przyjmuje samodzielnie, zgodnie z zaleceniami lekarzy, ale nie jest w stanie sam dotrzeć do placówek medycznych na wizyty u specjalistów.

Ze względu na drżenie ręki i nogi po lewej stronie ciała i uczucie sztywności mięśni kończyn pan Andrzej ma problemy z zakładaniem górnych części odzieży, zapinaniem guzików i suwaków. Nie jest w stanie wykonać czynności domowych takich jak sprząkanie, pranie, zmiana bielizny pościelowej. Nie może sam się wykąpać w wannie, umyć głowy, ma problemy z ogoleniem się i umyciem zębów.

Wymaga pomocy opiekuna podczas przygotowania posiłków, przy krojeniu i smarowaniu pieczywa. Ze względu na stosowane leki, dietę ubogą w błonnik oraz małą ilość przyjmowanych płynów cierpi na uporczywe zaparcia.

Podopieczny mieszka sam, w dwupokojowym mieszkaniu na wysokim parterze w budynku wielorodzinnym. Schody w bloku są wąskie i strome, a pan Andrzej może pokonywać je tylko z asekuracją drugiej osoby. Poza mieszkaniem podopieczny porusza się na wózku inwalidzkim korzystając z pomocy opiekuna. Razem robią wtedy zakupy, idą do lekarza lub na spacer do pobliskiego parku, załatwiają sprawy urzędowe.

Mieszkanie jest częściowo dostosowane do potrzeb osoby z niepełnosprawnością ruchową: zlikwidowano progi między pomieszczeniami, usunięto dywany i chodniki, ale brakuje uchwytów przy wannie, umywalce, sedesie. Podłogi w łazience i przedpokoju wyłożone są śliskimi płytkami. Pan Andrzej samodzielnie dysponuje swoją emeryturą. Jego syn ponosi koszty domowej rehabilitacji pana Andrzeja oraz usług osoby, która dba o czystość w mieszkaniu.

Cztery lata temu dokonano oceny stopnia samodzielności pana Andrzeja za pomocą skali Lawtona. Uzyskał wtedy 19 punktów.

Syn podopiecznego od kilku lat mieszka w odległym mieście, ale odwiedza pana Andrzeja kilka razy w roku. Na święta Bożego Narodzenia zabiera ojca do siebie lub przyjeżdża do niego. Spędzają wtedy razem kilka dni. Pan Andrzej otrzymał od syna kilka miesięcy temu aparat telefoniczny, który bez większego problemu obsługuje i bardzo często prowadzą wieczorne, długie rozmowy.

Podopieczny interesuje się polityką i sportem, ogląda programy informacyjne i popularno-naukowe. Często słucha radia. Dawniej systematycznie czytał tygodniki oraz książki o tematyce społeczno-politycznej, które wypożyczał z biblioteki. Teraz nie może do niej samodzielnie dotrzeć. Z dawnymi kolegami spotyka się bardzo rzadko. Nie chce ich do siebie zapraszać, bo wstydzi się swojej niesprawności. Jest najstarszym mieszkańcem bloku. Jego dawni znajomi wyprowadzili się lub zmarli. Z młodymi sąsiadami nie nawiązał kontaktów. Czuje się samotny.

Od dwóch dni pan Andrzej jest osłabiony i leży w łóżku. Odczuwa ból i wzmożone napięcia mięśniowe przy poruszaniu lewą kończyną górną. Ze względu na towarzyszące choroby nadmierne pocenie się poprosił opiekuna o umycie twarzy i szyi oraz o zmianę bluzy od piżamy i poszewki na poduszce.

Czas przeznaczony na wykonanie zadania wynosi 120 minut.

Ocenie podlegać będą 2 rezultaty:

- karta oceny złożonych czynności życia codziennego osoby podopiecznej, według zmodyfikowanej skali Lawtona,
  - wykaz planowanych działań opiekuna, adekwatnych do wszystkich problemów osoby podopiecznej
- oraz
- przebieg mycia oczu, twarzy, uszu i szyi oraz zmiany bluzy od piżamy, a następnie poszewki na dużej poduszce osobie podopiecznej leżącej w łóżku.

**Karta oceny złożonych czynności życia codziennego osoby podopiecznej,
według zmodyfikowanej skali Lawtona¹⁾**

Lp.	Oceniana czynność	Liczba punktów
1.	Czy osoba podopieczna potrafi posługiwać się telefonem? 3 = bez pomocy 2 = z pomocą innej osoby 1 = zupełnie nie jest w stanie	
2.	Czy osoba podopieczna jest w stanie dotrzeć do miejsc znacznie oddalonych od miejsca zamieszkania? 3 = bez pomocy 2 = z pomocą innej osoby 1 = zupełnie nie jest w stanie, dopóki nie poczyni się specjalnych przygotowań/przemieszcza się na wózku inwalidzkim lub środkiem transportu	
3.	Czy osoba podopieczna jest w stanie zrobić zakupy artykułów spożywczych w pobliskim sklepie? 3 = bez pomocy 2 = z pomocą innej osoby 1 = zupełnie nie jest w stanie	
4.	Czy osoba podopieczna może samodzielnie przygotować sobie posiłki? 3 = bez pomocy 2 = z pomocą innej osoby 1 = zupełnie nie jest w stanie	
5.	Czy osoba podopieczna może samodzielnie wykonywać czynności domowe, np. sprzątanie? 3 = bez pomocy 2 = z pomocą innej osoby 1 = zupełnie nie jest w stanie	
6.	Czy osoba podopieczna może samodzielnie wyprać swoje ubrania? 3 = bez pomocy 2 = z pomocą innej osoby 1 = zupełnie nie jest w stanie	
7.	Czy osoba podopieczna samodzielnie przygotowuje i przyjmuje leki? 3 = bez pomocy 2 = z pomocą innej osoby 1 = zupełnie nie jest w stanie	
8.	Czy osoba podopieczna samodzielnie gospodaruje pieniędzmi? 3 = bez pomocy 2 = z pomocą innej osoby 1 = zupełnie nie jest w stanie	
Uzyskana liczba punktów razem:		..... / 24
<p>Interpretacja wyniku²⁾: Ocena stanu osoby podopiecznej w odniesieniu do wyniku poprzedniego badania:</p> <p>☐ poprawił się</p> <p>☐ pogorszył się</p> <p>☐ nie uległ zmianie</p>		

¹⁾ nie należy uwzględniać ograniczeń wynikających z przejściowej niedyspozycji i osłabienia

²⁾ zaznacz X właściwe

**Wykaz planowanych działań opiekuna,
adekwatnych do wszystkich problemów osoby podopiecznej**

**Wykaz planowanych działań opiekuna,
adekwatnych do wszystkich problemów osoby podopiecznej**